

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан стоматологічного факультету

Євген КОСТЕНКО
доктор медичних наук,
професор закладу вищої освіти

«30» червня 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 32. «Терапевтична стоматологія»
Ч.1 (3 курс)**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

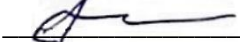
Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) ОК 32 «Терапевтична стоматологія» освітньої програми «Стоматологія». Ч. 1. Ужгород: УжНУ, 2023. 38 с.

Укладачі:

Гончарук-Хомин М. Ю., доктор філософії, завідувач кафедри
Кулигіна В. М., доктор медичних наук, професор
Пішковці А.-М. М., асистент кафедри
Нестеренко М. Л., асистент кафедри

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
терапевтичної стоматології
протокол № 9 від «19» червня 2023 р.

Завідувач кафедри PhD, Мирослав ГОНЧАРУК-ХОМИН

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету
протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 6,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 195	3	
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: V семестр: аудиторних – 3,2 самостійної роботи студента – 3 VI семестр: аудиторних – 3,5 самостійної роботи студента – 3	5-й	6-й
	Лекції:	
	10	20
	Практичні (семінарські):	
	48	50
	Лабораторні:	
Вид підсумкового контролю: залік	0	0
	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	32	35

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є підготовка студентів до роботи в умовах стоматологічної клініки, розвиток у студентів здатності діагностувати і лікувати захворювання твердих тканин зубів різної етіології (каріозного та некаріозного генезу), а також патологій пульпиту та періодонтиту на основі вивчення анатомо-фізіологічних особливостей будови зубів та періодонту, а також їх змін в результаті впливу різних факторів; вивчення загальноприйнятих та сучасних класифікацій патологій твердих тканин зубів, пульпиту та періодонтиту, їх етіології, патогенезу та клінічних проявів; підходів до діагностики патологій твердих тканин зубів, пульпиту та періодонтиту з використанням клінічних і додаткових методів обстеження хворих з одонтопатологіями; принципів лікування та профілактики вищезгаданих захворювань та їх ускладнень.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

2. Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність застосовувати знання у практичній діяльності (ЗК 3);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 6);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 10);
- здатність працювати в команді (ЗК 11);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 13);

3. Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани (ФК 3);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 4);
- спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 5);
- спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями (ФК 7);
- спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції (ФК 8);
- спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 9);
- спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології (ФК 12);
- спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне) (ФК 13);

- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО (ФК 16).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 19. Патоморфологія
- ОК 20. Патофізіологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 29. Основи радіології і методи інструментальної діагностики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Терапевтична стоматологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3
Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4

Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, обмеження інформації та часу.	ПРН 5
Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	ПРН 6
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11
Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.	ПРН 13
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати: - основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології; - вміння зібрати анамнез життя та захворювання пацієнта; - вміння провести термометрію, електроодонтодіагностику, стоматоскопію, цифрову рентгенографію та інтерпретувати результати досліджень.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : - основні методи обстеження стоматологічних хворих; - анатомо-фізіологічні особливості будови та функції твердих тканин зубів та періодонту; - класифікації хвороб твердих тканин зубів, патологій пульпіту та періодонтиту; - клінічні ознаки стоматологічних захворювань; - визначення невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології – непритомність, анафілактичний шок, колапс; - пояснити пацієнту роль раціональної гігієни порожнини рота у профілактиці захворювань пародонта; - принципи та етапи лікування стоматологічних хворих. - принципи роботи з сучасними антисептичними розчинами для обробки кореневих каналів та кореневими пломбувальними матеріалами; - принципи роботи з сучасними системами та інструментами для проходження та розширення кореневих каналів;	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3 ПРН 4 ПРН 5 ПРН 6 ПРН 8 ПРН 11 ПРН 13

- принципи роботи з сучасними системами для пломбування кореневих каналів.	ПРН 22
4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти реалізовувати комплекс практичних навичок з:	
- проведення обстеження стоматологічного хворого;	ПРН 1
- обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу;	ПРН 2
- заповнення амбулаторної картки стоматологічного хворого;	ПРН 2
- проведення диференційної діагностики різних форм карієсу, пульпіту та періодонтиту;	ПРН 3
- аналіз результатів обстеження стоматологічного хворого;	ПРН 4
- постановка клінічного діагнозу карієсу;	ПРН 4
- діагностика некаріозних уражень;	ПРН 4
- визначення розповсюженості, інтенсивності та приросту інтенсивності карієсу;	ПРН 4
- визначення симптомів при непритомності;	ПРН 5
- начання пацієнта правильній техніці чищення зубів;	ПРН 6
- проведення заходів профілактики найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології;	ПРН 6
- визначення характеру та принципів лікування карієсу;	ПРН 8
- ідентифікації основних помилок та ускладнень лікування і діагностики патологій карієсу, пульпіту та періодонтиту, способи їх усунення;	ПРН 8
- обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму;	ПРН 8
- визначення тактики надання екстреної медичної допомоги;	ПРН 11
- лікування карієсу, пульпіту, періодонтиту;	ПРН 13
- видалення зубного нальоту та зубного каменю різними способами.	ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на клінічних/практичних заняттях (індивідуальна теоретична співбесіда);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;
- модуль;
- залік;

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, дискусія, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо));

- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок;**
- **інноваційні методи навчання:** ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Самостійна робота студента включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацією навчання, зокрема, в системі Moodle/E-learn та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання студента під час проведення лекційних та клінічних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться після вивчення матеріалу відповідної частини дисципліни – змістового модуля з врахуванням результатів поточного контролю;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: V семестр – залік, VI – залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом (для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.
3. Комп'ютерне/письмове тестування.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості

(практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування.
2. Письмове вирішення тестових завдань.
3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного **модуля (залікового кредиту) – 100**, в тому числі за **поточну навчальну діяльність – 60** балів, за результатами **модульного підсумкового контролю – 40 балів**. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали			
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4
“5”	5,55	3,84	3,33	6,25
“4”	4,44	3,04	2,63	4,94
“3”	3,22	2,23	1,93	3,62
“2”	0	0	0	0
Кількість тем в модулі	9	13	15	8

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ICPC) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ICPC нараховуються при успішному її захисті. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів включають наступні: встановлений рівень знань студента; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										T10 Підсумковий модульний контроль 1	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	ICPC	40	100
5,55	5,55	5,55	5,55	5,55	5,55	5,55	5,55	5,55	10		

T1, T2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля 1, вираховується шляхом множення кількості балів (5,55), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (9) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I становить 60 (50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (3,22), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (9) та додавання балів (6), що відповідають оцінці “3” за ICPC, і становить 35 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота									T24 Підсумковий модульний контроль 2	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	40	100
3,84	3,84	3,84	3,84	3,84	3,84	3,84	3,84	3,84		
T20	T21	T22	T23					ICPC	40	100
3,84	3,84	3,84	3,84					10		

T1, T2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля II вираховується шляхом множення кількості балів (3,84), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (13) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля II становить 60 (50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю II є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (2,23), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (13) та додавання балів (6), що відповідають оцінці “3” за ICPC, і становить 35 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Т40 Підсумковий модульний контроль 3	Сума
T25	T26	T27	T28	T29	T30	T31	T32	T33	40	100
3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33		
T34	T35	T36	T37	T38	T39			ICPC		
3,33	3,33	3,33	3,33	3,33	3,33			10		

T1, T2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля III вираховується шляхом множення кількості балів (3,33), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (15) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля III становить 60 (50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю III є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (1,93), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (15) та додавання балів (6), що відповідають оцінці "3" за ICPC, і становить 35 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Т49 Підсумковий модульний контроль 4	Сума	
T41	T42	T43	T44	T45	T46	T47	T48			ICPC	40	100
6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25			10		

T1, T2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV, вираховується шляхом множення кількості балів (6,25), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (8) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV становить 60(50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів

(3,62), що відповідають оцінці «3» на кількість тем у модулі (8) та додавання балів (6), що відповідають оцінці «3» за ІСРС, і становить **36** балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	9	50	13	50	15	50	8	50
Індивідуальна самостійна робота студента (ІСРС)	1	10	1	10	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	40	1	40	1	40	1	40
Разом		100		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 - 22	21 - 18	0
Комп'ютерне/письмове тестування при тематичному оцінюванні	10 - 9	8 - 7	7 - 6	0
	40 - 36	35 - 29	28 - 24	0

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40** балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24** бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінка «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінка «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння терапевтичної стоматології.

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>), здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних

провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз “Scopus” та “Web of Science”. Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1: «Методи обстеження стоматологічного хворого»

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.

Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.

Тема 4. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання.

Тема 5. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.

Тема 6. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.

Тема 7. Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.

Тема 8. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.

Тема 9. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.

Тема 10. Модульна контрольна робота.

Модуль 2: «Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

Тема 1. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).

Тема 2. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.

Тема 3. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, методи лікування.

Тема 4. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 5. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 6. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.

Тема 7. Односеансний та двоесеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.

Тема 8. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.

Тема 9. Некаріозні ураження зубів. Класифікація, патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.

Тема 10. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

Тема 11. Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.

Тема 12. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.

Тема 13. Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.

Тема 14. Модульна контрольна робота.

Модуль 3: «Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, підходи до класифікації, їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 2. Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 3. Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 5. Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.

Тема 8. Конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 9. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 10. Підходи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування.

Тема 11. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.

Тема 12. Вітальна ампутація та екстирпація пульпи: показання, методики виконання, лікарські засоби.

Тема 13. Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.

Тема 14. Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування кореневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.

Тема 15. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.

Тема 16. Модульна контрольна робота.

Модуль 4: «Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

Тема 1. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація. Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.

Тема 2. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 3. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 4. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 5. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.

Тема 6. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.

Тема 7. Принципи лікування періодонтиту. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.

Тема 8. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.

Тема 9. Модульна контрольна робота.

6.2. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
V-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	4		2		2
Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та	4		2		2

деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.						
Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	4		2			2
Тема 4. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання.	6	2	2			2
Тема 5. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	4		2			2
Тема 6. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	2		2			0
Тема 7. Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	4		2			2
Тема 8. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.	4		2			2
Тема 9. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	4	2	2			0
Тема 10. Модульна контрольна робота.			2			
Разом за модуль	38	4	20			14
Модуль 2						
Тема 1. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	6	2	2			2
Тема 2. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.	2		2			
Тема 3. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	6	2	2			2

Тема 4. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2			2
Тема 5. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	4		2			2
Тема 6. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо-та позасиндромна диференціальна діагностика.	4		2			2
Тема 7. Односеансний та двоесеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	4		2			2
Тема 8. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	2		2			
Тема 9. Некаріозні ураження зубів. Класифікація, патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішним.	6	2	2			2
Тема 10. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	4		2			2
Тема 11. Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	2		2			
Тема 12. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	4		2			2
Тема 13. Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.			2			
Тема 14. Модульна контрольна робота.			2			
Разом за модуль	52	6	28			18
Разом за семестр	90	10	48			32
VI-й семестр						
Модуль 3						
Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, підходи до класифікації, їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	6	2	2			2

Тема 2. Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2		2			
Тема 3. Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		2			2
Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		2			2
Тема 5. Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	6	2	2			2
Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		2			2
Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	4		2			2
Тема 8. Конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	4		2			2
Тема 9. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика	2		2			
Тема 10. Підходи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування.	6	2	2			2
Тема 11. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	6	2	2			2
Тема 12. Вітальна ампутація та екстирпація пульпи: показання, методики виконання, лікарські засоби.	4		2			2
Тема 13. Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девіталізація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	6	2	2			2
Тема 14. Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування кореневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.	4		2			2
Тема 15. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	4		2			2
Тема 16. Модульна контрольна робота.			2			
Разом за модуль	68	10	32			26
Модуль 4						
Тема 1. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація. Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	4	2	2			

Тема 2. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	6	2	2			2
Тема 3. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3		2			1
Тема 4. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	6	2	2			2
Тема 5. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	2		2			
Тема 6. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	4	2	2			
Тема 7. Принципи лікування періодонтиту. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки корневих каналів. Особливості пломбування.	6	2	2			2
Тема 8. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	4		2			2
Тема 9. Модульна контрольна робота	2		2			
Разом за модуль	37	10	18			9
Разом за семестр	105	20	50			35
Усього годин	195	30	98			67

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять «Терапевтична стоматологія» 3 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	2
2.	Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	2
3.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	2
4.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання.	2

5.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	2
6.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	2
7.	Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	2
8.	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.	2
9.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	2
10.	Модульна контрольна робота.	2
11.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	2
12.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.	2
13.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.	2
14.	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
15.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
16.	Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	2
17.	Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	2
18.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	2
19.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація, патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішним.	2
20.	Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за	2

	допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	
21.	Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	2
22.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	2
23.	Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.	2
24.	Модульна контрольна робота.	
25.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація, їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
26.	Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
27.	Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
28.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
29.	Хронічний фіброзний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
30.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
31.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	2
32.	Конкрементозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
33.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
34.	Підходи знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування.	2
35.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	2
36.	Вітальна ампутація та екстирпація пульпи: показання, методики виконання, лікарські засоби.	2
37.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	2
38.	Силери та філери для пломбування кореневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування кореневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.	2
39.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	2
40.	Модульна контрольна робота.	2
41.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація. Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	2

42.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
43.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
44.	Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
45.	Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	2
46.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	2
47.	Приципи лікування періодонтиту. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	2
48.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	2
49.	Модульна контрольна робота	2
Разом		98

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

V семестр		
№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів). Обстеження місця захворювання. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	2
2.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	
3.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест). Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу.	2
4.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	2

5.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація, патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	2
VI семестр		
6.	Пульпіт: етіологія і патогенез та класифікації. Патоморфологія гострих і хронічних форм пульпіту. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому. Клініка, діагностика гострих форм пульпіту.	2
7.	Клініка, діагностика хронічних форм пульпіту та їх загострення. Диференціальна діагностика різних форм пульпіту.	2
8.	Знеболення в терапевтичній стоматології.	2
9.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	2
10.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	2
11.	Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.	2
12.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика гострих форм періодонтиту.	2
13.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хронічних та загострених форм періодонтиту. Значення рентгенологічного методу діагностики.	2
14.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	2
15.	Принципи лікування періодонтиту. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки корневих каналів. Особливості пломбування.	2
	Разом	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
V семестр		
1	Підготовка до практичних занять, підготовка та опрацювання практичних навичок, з них:	32
1.1	- підготовка до контролю засвоєння тем змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок;	24

1.2.	- самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - мікроінвазивні методи лікування; - дисколорити зубів та методи їх усунення;	2 2
1.3	- підготовка до підсумкового модульного контролю.	4
	Всього за V семестр	32
VI семестр		
1	Підготовка до практичних занять, підготовка та опрацювання практичних навичок, з них:	35
1.1	- підготовка до контролю засвоєння тем змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	26
1.2	- самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - методи ізоляції зуба від слини при ендодонтичному лікуванні; - планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтичного лікування;	3 2
1.3	- підготовка до підсумкового модульного контролю.	4
	Всього за VI семестр	35
	Разом	67

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

- а) Використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
 - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
 - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
 - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів;
- б) самостійний пошук нових даних про підходи до лікування патологій твердих тканин зуба, а також пульпіту та періодонтиту;
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології;
- г) науково-дослідна робота студента.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Перелік теоретичних питань до модуля № 1

«Методи обстеження стоматологічного хворого»

1. Терапевтична стоматологія як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології.
2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.

7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.
9. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
11. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.
12. Визначення індексу ефективності гігієни порожнини рота за Podshadley, Haley, інтерпретація результатів.
13. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.
14. Поняття професійної чистки зубів. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

Перелік практичних завдань до модуля № 1

«Методи обстеження стоматологічного хворого»

1. Вміти обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог та основ ергономіки в стоматології.
2. Використовувати правила техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та зуболікарськими кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
4. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
5. Провести основні методи об'єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд присінка та власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію.
7. Провести допоміжні методи обстеження пацієнта: термодіагностику, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
8. Дати оцінку результатів допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
9. Оцінити результати клінічних аналізів крові та сечі.
10. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, листок щоденного обліку пацієнтів.
11. Виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне, алергологічне обстеження.
12. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
13. Провести визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
14. Провести видалення зубного нальоту, та зубного каменю різними способами: механічним, фізичним, хімічним.
15. Провести професійну гігієну порожнини рота.
16. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.

Перелік теоретичних питань до модуля № 2

«Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.

2. Карієс зуба. Визначення. Класифікація карієсу (робоча).
3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.
4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.
5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.
6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.
7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.
8. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
9. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.
10. Поняття резистентності твердих тканин зуба. Методика проведення та інтерпретація ТЕР-тесту.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (в стадії плями) карієсу.
12. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методика проведення.
13. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
14. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
15. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
16. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
17. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
18. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.
19. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
20. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
21. Методи ізоляції зуба від слини. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Накладання кофердаму в залежності від клінічної ситуації.
22. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
23. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
24. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
25. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливості лікування.
26. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
27. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
28. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
29. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного хронічного глибокого карієсу.
30. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
31. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.
32. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
33. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
34. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
35. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
37. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
38. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
39. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.

40. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
41. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Перелік практичних завдань до модуля № 2

«Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

1. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, флюороз зубів тощо.
2. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозія емалі, гіперестезія, клиноподібний дефект.
3. Визначити розповсюдженість, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
4. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
5. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
6. Провести внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм карієсу.
7. Діагностувати вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
8. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
9. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
10. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
11. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
12. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, інтралігаментарне, підокісне знеболення.
13. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
14. Призначити і провести двохсеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
15. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
16. Призначити профілактичні заходи та провести профілактичні маніпуляції для запобігання виникнення карієсу.
17. Виявити помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Перелік теоретичних питань до модуля № 3

«Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація.

Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Клінічні та патоморфологічні прояви форм гострого та хронічного запалення пульпи.
2. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Показання та методика лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи.
4. Показання та методика лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом.
5. Показання та методика лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом.
6. Показання та методика лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Показання та методика лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом.
8. Показання та методика лікування пульпіту девітальним комбінованим методом.
9. Диференційоване пломбування каналів при різних клінічних ситуаціях лікування пульпітів.
10. Пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.

11. Помилки та ускладнення і способи їх усунення при пломбуванні кореневих каналів при лікуванні пульпіту.
12. Силлери, філлери. Класифікація. Спосіб застосування.
13. Імпрегнаційні методи сріблення.
14. Антисептичні, герметичні пов'язки.

Перелік практичних завдань до модуля № 3
«Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація.
Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.
6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
9. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпітів.
10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.
11. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні кореневих каналів.

Перелік теоретичних питань до модуля № 4
«Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез. Класифікація.
Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Клінічні та патоморфологічні прояви гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту.
2. Внутрішньосиндромна диференціальна діагностика різних форм верхівкового періодонтиту.
3. Позасиндромна диференціальна діагностика різних форм верхівкового періодонтиту.
4. Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту.
5. Поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
6. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
7. Поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.
8. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.
9. Фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, дарсонвалізація.

10. Помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, маніпуляції для їх усунення.

Перелік практичних завдань до модуля № 4
«Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез. Класифікація.
Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.
5. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
6. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
7. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.
8. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.
9. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.
10. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

«ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»
ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ЗАЛІКУ

1. Терапевтична стоматологія: визначення, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами, успіхи, досягнення, проблеми.
2. Історичні етапи розвитку терапевтичної стоматології. Внесок вчених України в її розвиток.
3. Досягнення в терапевтичній стоматології. Стоматологічні журнали. Внесок вчених кафедри в розвиток проблем стоматології.
4. Медична етика та деонтологія в діяльності лікаря-стоматолога.
5. Облікова та звітна документація.
6. Типове оснащення стоматологічного кабінету. Стоматологічний інструментарій, методи стерилізації.
7. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба, періодонту та пародонту.
8. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості емалі.
9. Етапи мінералізації, розчинність емалі.
10. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості дентину.
11. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості цементу.
12. Будова пульпи зуба, її функції. Зміни пульпи у віковому аспекті та при захворюваннях.
13. Будова періодонту, його функції. Вікові та патологічні процеси, що відбуваються в пародонті.
14. Ротова рідина: механізм утворення, склад, функціональне значення.
15. Слина: хімічний склад, функції. Залежність складу слини від екзо- та ендогенних факторів.
16. Фізіологічні властивості слини. Роль слини в патологічних процесах порожнини рота.
17. Мікрофлора порожнини рота. Зміни складу мікроорганізмів під впливом різних чинників. Роль мікрофлори в патологічних процесах порожнини рота.
18. Клініко-анатомічні особливості будови різців, ікол, премолярів, молярів.

19. Класифікація каріозних порожнин за Блекум, атипіві каріозні порожнини.
20. Етапи препарування каріозних порожнин. Принцип біологічної доцільності і технічної раціональності.
21. Сучасні інструменти для препарування каріозних порожнин. Стоматологічні бори: різновидність, розміри, матеріали для виготовлення.
22. Сучасне обладнання для роботи лікаря-стоматолога. Універсальні стоматологічні установки. Ритм роботи. Ергономіка лікаря-стоматолога.
23. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування корневих каналів. Стандарти ISO.
24. Стоматологічний інструментарій для обстеження хворого та препарування каріозних порожнин зуба: різновиди, призначення та особливості застосування.
25. Мета, технологія, інструментарій для проведення I та II етапів препарування.
26. Мета, технологія, інструментарій для проведення III етапу препарування.
27. Мета, технологія, інструментарій для проведення IV етапу препарування.
28. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування I класу за Блекум.
29. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування II класу за Блекум.
30. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування III класу за Блекум.
31. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування IV класу за Блекум.
32. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування V класу за Блекум.
33. Особливості препарування атипівих та глибоких каріозних порожнин. Реакція зуба на препарування.
34. Помилки та ускладнення при препаруванні твердих тканин зуба.
35. Класифікація пломбувальних матеріалів, вимоги до них.
36. Поняття тимчасової пломби та герметичної пов'язки: показання до використання, матеріал, методика накладання, терміни, правила видалення.
37. Ізолююча прокладка: визначення, мета та вимоги до накладання, матеріали, методика та особливості накладання залежно від класу та глибини каріозної порожнини.
38. Лікувальна прокладка: визначення, мета, матеріали, строки накладання.
39. Стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
40. Силіко-фосфатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія змішування та пломбування.
41. Силікатні стоматологічні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
42. Полікарбоксилатні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
43. Склоіономерні цементи, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
44. Амальгама, її різновиди. Склад, властивості, показання до застосування, технологія пломбування, шліфування та полірування пломб.
45. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин амальгамою. Позитивні якості та недоліки амальгами, помилки та ускладнення при пломбуванні.
46. Композиційні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Макронаповнені, мікронаповнені та гібридні композитні матеріали. Компомери. Загальна характеристика.
47. Евікрол. Склад, властивості, показання до використання, методика замішування, пломбування.
48. Механізм адгезії різних пломбувальних матеріалів до тканин зуба. Адгезивні системи: склад, принцип взаємодії з тканинами зуба, технологія застосування.

49. Особливості препарування каріозної порожнини для пломбування композитом. Кислотне травлення: мета, технологія, помилки, ускладнення.
50. Помилки та ускладнення при роботі з композиційними пломбувальними матеріалами.
51. Вибір пломбувального матеріалу залежно від класу каріозної порожнини.
52. Пломбування порожнин I класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
53. Пломбування порожнин II класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
54. Пломбування порожнин III класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
55. Пломбування порожнин IV класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
56. Пломбування порожнин V класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
57. Поняття контактного пункту, значення його порушення в патології пародонту. Методи його відновлення.
58. Шліфування і полірування пломб. Інструментарій, сучасні технології. Відновлення анатомічної форми зуба за допомогою ковпачків, парапульпарних штифтів (пінів).
59. Ендодонтія. Порожнина зуба, її топографія в різцях, іклах, премолярах та молярах верхньої та нижньої щелепи.
60. Техніка та етапи розкриття порожнини зуба, інструментарій, помилки та ускладнення.
61. Трепанация коронок молярів: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
62. Трепанация коронок премолярів: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
63. Трепанация коронок ікол: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
64. Трепанация коронок різців: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
65. Поняття про ампутацію та екстирпацію пульпи. Методи, інструментарій, ускладнення.
66. Механічна обробка кореневого каналу; інструментарій, послідовність його використання.
67. Відлом інструменту в кореновому каналі, причини профілактика, методи видалення.
68. Технологія розширення кореневого каналу та апікального отвору: інструментарій, послідовність його використання, помилки та ускладнення.
69. Сучасний інструментарій для розширення і очищення корневих каналів. Степ-бек та краун-даун техніки.
70. Медикаментозна обробка корневих каналів: інструментарій, лікарські речовини, техніка.
71. Методика накладання девіталізуючої пасти: інструментарій, лікарські речовини, техніка.
72. Муміфікація та імпрегнація. Поняття, значення, показання, позитивні та негативні якості методів.
73. Сріблення кореневого каналу методом Пеккера. Показання, ускладнення.
74. Муміфікація пульпи: показання, методики. Муміфікуючі пасти. Ускладнення.
75. Класифікація матеріалів для пломбування корневих каналів. Вимоги до них, порівняльна характеристика.
76. Пластичні твердіючі пломбувальні матеріали, їх склад, показання до застосування. Методика приготування, техніка пломбування (фосфат-цемент, евгедент та ін.).
77. Тверді матеріали (штифти) для пломбування корневих каналів. Їх різновиди, позитивні та негативні аспекти. Сучасні технології, їх загальна характеристика.
78. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні і пломбуванні корневих каналів.
79. Діагностика стоматологічних захворювань. Складові компоненти діагностики, їх зміст.
80. Діагноз. Визначення і його складові. Семіотика і діагностика захворювань в терапевтичній стоматології.

81. Методи обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні, об'єктивні. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.
82. Опитування хворого: скарги, анамнез хвороби та життя, алергологічний анамнез. Їх значення в діагностиці захворювання зубів.
83. Основні клінічні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, методика проведення, інструментарій.
84. Допоміжні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, показання до використання .
85. Класифікація некаріозних уражень зубів (В.К. Патрикєєва, МКХ-10).
86. Некаріозні ураження зубів, що виникають до їх прорізування. Гіпоплазія емалі і флюороз зубів. Етіологія патогенез. Класифікація флюорозу А.К. Ніколшина. Діагностика, лікування. Способи відбілювання емалі. Профілактика.
87. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Стирання твердих тканин зубів; гіперестезія.
88. Клиноподібний дефект: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
89. Ерозія емалі, некроз твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
90. Травма зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
91. Зубний наліт. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Мікроорганізми зубного нальоту. Методики видалення зубного нальоту.
92. Зубний камінь. Різновиди, механізм утворення. Методики видалення.
93. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізм утворення. Структура, функціональне значення.
94. Карієс: визначення поняття, показники ураження карієсом, їх значення в організації стоматологічної допомоги населенню для оцінки ефективності лікування.
95. Вплив факторів навколишнього середовища на поширення та інтенсивність карієсу зубів. Частота ураження окремих груп зубів.
96. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги і недоліки. Внесок Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського у вирішення проблеми етіології патогенезу карієсу.
97. Експериментальний карієс. Внесок вітчизняних вчених в розробку проблеми карієсу.
98. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Внесок А.І. Рібакова, Є.В. Боровського, П.А. Леуса, В.Р. Окушко у вирішення проблеми.
99. Патологічна анатомія карієсу зуба на різних стадіях процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Зміни в пульпі при карієсі.
100. Класифікація карієсу. Початковий (стадія плями) гострий та хронічний карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
101. Загальне та місцеве консервативне лікування карієсу: показання, лікарські речовини, методики.
102. Поверхневий гострий та хронічний карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
103. Гострий середній карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
104. Хронічний середній карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
105. Гострий глибокий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
106. Хронічний глибокий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
107. Ускладнення при лікуванні гострого та хронічного глибокого карієсу, їх причини, методи запобігання і усунення.
108. Множинний та квітучий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
109. Вторинний карієс: причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
110. Методи знеболення при лікуванні карієсу.
111. Стимуляція біологічних процесів пульпи при лікуванні карієсу: показання, лікарські препарати, методика.
112. Профілактика карієсу, види, способи застосування. Гігієна порожнини рота. Оцінка ефективності, її роль в профілактиці та лікуванні карієсу.

113. Пульпіт. Етіологія, роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Патогенез пульпіту. Роль сенсibiliзації організму.
114. Патологічна анатомія різних форм пульпіту. Внесок Ю.М. Гофунга, Є.В. Ковальова та інших в розробку проблеми.
115. Класифікація пульпіту Ю.М. Гофунга, КМІ, їх позитивні і негативні сторони.
116. Гіперемія пульпи: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
117. Гострий травматичний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування.
118. Гострий частковий (вогнищевий) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
119. Гострий загальний (дифузний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
120. Гострий гнійний пульпіт, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування. Перша допомога.
121. Хронічний простий (фіброзний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
122. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
123. Хронічний гангренозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
124. Хронічний конкрементозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
125. Загострення \хронічного пульпіту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
126. Запалення та некроз пульпи в інтактних і запломбованих зубах: причини, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
127. Консервативний метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування та показання до застосування, лікувальні речовини, механізм їх дії на пульпу, методика лікування.
128. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту біологічним методом: причини, заходи запобігання та способи усунення. Позитивні і негативні сторони біологічного методу.
129. Хірургічні методи лікування пульпіту. Різновиди, показання до застосування, позитивні та негативні аспекти.
130. Засоби та речовини для знеболення пульпи, їх ефективність та методика використання. Невідкладна допомога при гострих формах пульпітів.
131. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть методу, показання, методика, лікарські засоби, позитивні та негативні сторони методу.
132. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення під час лікування та їх усунення. Позитивні та негативні сторони методу.
133. Девітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення.
134. Девітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення.
135. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту хірургічними методами, їх причини, заходи запобігання та способи усунення.
136. Комбіновані методи лікування пульпіту: суть, показання, методика. Ускладнення.
137. Знеболення в клініці терапевтичної стоматології: види, лікарські препарати, ускладнення при їх використанні. Заходи запобігання та усунення ускладнень.
138. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту І.Г. Лукомського, С.А.Вайндруха.
139. Гострий серозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
140. Гострий гнійний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.

141. Хронічний фіброзний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
142. Хронічний гранулематозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
143. Хронічний грануляційний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
144. Загострення хронічного періодонтиту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.
145. Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом.
146. Особливості та основні етапи лікування періодониту в інтактних пломбованих зубах та в зубах з каріозною порожниною.
147. Лікування періодонтиту з важкопрохідними і непрохідними кореневими каналами. Лікарські засоби та способи розширення корневих каналів.
148. Фізичні методи в комплексному лікуванні періодониту.
149. Ускладнення при лікуванні періодониту, їх причини, заходи запобігання, усунення та лікування.
150. Методика видалення пульпи та путридних мас при різних формах пульпіту, періодонтиту. Лікарські речовини.
151. Лікування хронічного періодонтиту, ускладненого кореневою кісткою. Основні етапи лікування.
152. Використання сучасних технологій при лікуванні верхівкових форм періодонтиту.

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ
СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 3 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО –
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження і лікування хворого.
5. Провести додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити: - ЕОД, - ТЕР тест.
6. Вміти аналізувати рентгенограми зубів.
7. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове та електрознеболення.
8. Препарувати каріозні порожнини.
9. Проводити розкриття порожнин зубів усіх груп.
10. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
11. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
12. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
13. Провести медикаментозну та інструментальну обробку корневих каналів.
14. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).
15. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
16. Накладати тимчасові пломби та герметичні повязки при лікуванні карієсу.
17. Пломбувати відпрепаровані порожнини цементами, амальгамою, композиційними матеріалами.
18. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
19. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту.
20. Надати допомогу хворому при непритомності, колапсі.
21. Надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоці.
22. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.

23. Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Технічні засоби:

1. запитання I-III рівнів складності ;
2. тести II-III рівнів складності ;
3. задачі II-III рівнів складності ;
4. професійні алгоритми ;
5. таблиці, слайди, планшети ;
6. навчальні альбоми ;
7. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою ;
8. рекомендована література

Обладнання:

1. фантоми;
2. бори;
3. стоматологічні наконечники;
4. моделі;
5. пломбувальні матеріали;
6. система кофердаму;
7. полімеризаційні лампи;
8. ендомотор;
9. ручні та ротаційні ендодонтичні файли;
10. матеріали для обтурації кореневих каналів;
11. апекслокатор.

Програмне забезпечення (Clinic Cards, Dental Simulator та ін.)

Платформа для дистанційного навчання E-learn.uzhnu.edu.ua

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ “Медицина”, 2017. – 664 с.
2. Клінічні прояви та диференційно-діагностичні критерії некаріозних уражень зубів / С.І. Бойцанюк, О.П. Андрійшин, Н.В. Манащук, Н.В. Чорній // Навчальний посібник. – Тернопіль: ТДМУ. – Укрмедкнига, 2019. – 112 с.
3. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник [Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська О.В., Бородач В.О. та ін.] – Тернопіль: 2017. – 120 с.
4. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
5. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.

Допоміжна література

1. Левків, М. О. Застосування кейс-методу у фаховій підготовці студентів- іноземців на кафедрі терапевтичної стоматології. Медична освіта, (3), 2016. – 71-74 с.

2. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 186 с.
3. Клінічна фармакологія та фармакокінетика в стоматології: Навчальний посібник / І.П. Мазур, М.Ф. Хайтович, Л.І. Голопиho. – К. : ВСВ “Медицина”, 2018. – 376 с. + 6 с. кольор. вкл.
4. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: навч. посіб./ І.М.Скрипник, П.М.Скрипников, Л.Я.Богашова, О.Ф.Гопко. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 224 с.
5. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. Полтава, 2013. – 170 с.
6. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.
7. Кононова, О. В. Сучасний стан лікування карієсу та його ускладнень у населення України. Гігієна населених місць, (64), 2014. – 336-342 с.
8. Методичні рекомендації для студентів III курсу з дисципліни «Терапевтична стоматологія»: «Клініка, діагностика та лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів». / укл.: Гончарук-Хомин М.Ю., Білинський О.Я., Гангур І.Ю. – Ужгород: 2023 – 40 с.
9. Навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 3-го курсу стоматологічного факультету. Терапевтична стоматологія: «Захворювання ендодонта – пульпіт, періодонтит» / укл.: Гончарук-Хомин М.Ю., Нестеренко М.Л. – Ужгород: 2023 – 148 с.
10. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при підготовці до Державного ліцензійного іспиту Крок -2 «Стоматологія» (у таблицях) «Карієс та некаріозні ураження зубів». «Захворювання ендодонта – пульпіт, періодонтит» / укл.: Кулигіна В.М. – Ужгород: 2023. –79 с.
11. Dental caries: the disease and its clinical management / O. Fejerskov, B. Nyvad, E. Kidd. – John Wiley & Sons, 2015. – 640 p.
12. Kidd E. A., Fejerskov O. Essentials of dental caries. Oxford University Press, 2016. – 216 p.
13. Cohen's Pathways of the Pulp 12th Edition: textbook / H. Berman, Kenneth M. Hargreaves. Elsevier, 2020. – 992p.
14. Textbook of Endodontology, 2nd Edition: textbook / Gunnar Bergenholtz, Preben Hørsted-Bindslev, Claes Reit. - Wiley-Blackwell, 2013. – 400p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс - <https://nmuofficial.com/files/kaf88/books/danilevsky-terstom-tom2.pdf>
2. Електронний ресурс - <http://surl.li/qferr>
3. Електронний ресурс - <http://surl.li/qfemc>
4. Електронний ресурс - <https://studfile.net/preview/5752050/>

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан стоматологічного факультету

Євген КОСТЕНКО
доктор медичних наук,
професор закладу вищої освіти

«30» червня 2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 32. «Терапевтична стоматологія»
Ч.2 (4 курс)**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

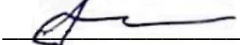
Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) ОК 32 «Терапевтична стоматологія» освітньої програми «Стоматологія». Ч. 2. Ужгород: УжНУ, 2023. 35 с.

Укладачі:

Балега М. І., кандидат медичних наук, доцент кафедри
Войтович В. І., доктор філософії, старший викладач кафедри
Гончарук-Хомин М. Ю., доктор філософії, завідувач кафедри

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
терапевтичної стоматології
протокол № 9 від «19» червня 2023 р.

Завідувач кафедри PhD, Мирослав ГОНЧАРУК-ХОМИН

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету
протокол № 11 від «30» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 105	4	
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: VII семестр: аудиторних – 2,2 самостійної роботи студента – 2 VIII семестр: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 1	7-й	8-й
	Лекції:	
	6	4
	Практичні (семінарські):	
	34	26
	Лабораторні:	
Вид підсумкового контролю: залік	0	0
	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усна, письмова	20	15

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для студентів 4 курсу є засвоєння студентами - майбутніми лікарями-стоматологами класифікацій, етіології та патогенезу запально-дистрофічних і дистрофічних захворювань пародонта, особливостей клінічних і додаткових методів обстеження пародонтологічних хворих; клініки, лікування та профілактики захворювань пародонту.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

2. Загальні компетентності (ЗК):

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 2);
- здатність застосовувати знання у практичній діяльності (ЗК 3);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 6);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 7);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 9);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 10);
- здатність працювати в команді (ЗК 11);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 13).

3. Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані (ФК 1);
- спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень (ФК 2);
- спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани (ФК 3);
- спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 4);
- спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 5);
- спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями (ФК 7);
- спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції (ФК 8);
- спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області (ФК 9);
- спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології (ФК 12);
- спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне) (ФК 13);
- спроможність ведення нормативної медичної документації (ФК 14);
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації (ФК 15);
- спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО (ФК 16);

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 4. Латинська мова та медична термінологія
- ОК 7. Загальна та оральна біологія
- ОК 9. Медична хімія
- ОК 10. Біологічна та біоорганічна хімія
- ОК 11. Медична біохімія
- ОК 12. Анатомія людини
- ОК 13. Гістологія, цитологія та ембріологія
- ОК 14. Фізіологія
- ОК 15. Мікробіологія, вірусологія та імунологія
- ОК 19. Патоморфологія
- ОК 20. Патофізіологія
- ОК 22. Пропедевтика терапевтичної стоматології
- ОК 29. Основи радіології і методи інструментальної діагностики

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Терапевтична стоматологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	ПРН 1
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.	ПРН 2
Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні), пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.	ПРН 3
Визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 4
Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, обмеження інформації та часу.	ПРН 5

Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.	ПРН 6
Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.	ПРН 8
Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартами схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.	ПРН 11
Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу.	ПРН 13
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19
Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу для різних верств населення та в різних умовах.	ПРН 22

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН 19
2. Вміння застосовувати - основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології; - вміння зібрати анамнез життя та захворювання пацієнта; - вміння провести рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	ПРН 1 ПРН 2 ПРН 3
3. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати : - анатоמו-морфологічні особливості будови тканин пародонту;	ПРН 1
- особливості опитування пацієнта з гінгівітом, пародонтитом;	ПРН 1
- класифікації захворювань тканин пародонту;	ПРН 2
- клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта;	ПРН 3
- клінічні ознаки папіліту, гінгівіту, пародонтиту;	ПРН 3
- принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань тканин пародонту;	ПРН 3
- лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні);	ПРН 3
- рентгенологічну діагностику хвороб пародонта;	ПРН 3
- суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.	ПРН 4
- принципи та етапи лікування стоматологічних хворих із захворюваннями тканин пародонту.	ПРН 8

4. В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти реалізувати комплекс практичних навичок з:	ПРН 1
- проведення обстеження стоматологічного хворого;	ПРН 1
- обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу;	ПРН 1
- заповнення амбулаторної карти стоматологічного хворого;	ПРН 1
- визначення симптомів виразково-некротичного гінгівіту;	ПРН 2
- аналізу результатів обстеження стоматологічного хворого;	ПРН 3
- проведення диференційної діагностики захворювань тканин пародонту;	ПРН 3
- диференційної діагностики захворювань тканин пародонту;	ПРН 3
- визначення індексів, що характеризують ступінь деструкції пародонта;	ПРН 3
- постановки клінічного діагнозу у пацієнтів із захворюваннями тканин пародонту;	ПРН 3
- клініка, діагностика катарального гінгівіту та папілітів;	ПРН 4
- визначення невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології – непритомність, анафілактичний шок, колапс;	ПРН 5
- навчання пацієнта правильній техніці чищення зубів;	ПРН 6
- пояснити пацієнту роль раціональної гігієни порожнини рота у профілактиці захворювань пародонта;	ПРН 6
- призначення місцевого медикаментозного лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування;	ПРН 8
- визначення характеру та принципів лікування пацієнтів з різними формами періодонтиту у клініці терапевтичної стоматології;	ПРН 8
- визначення особливостей щодо лікування пацієнтів із запальними та запально-дистрофічними хворобами пародонта;	ПРН 8
- ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта;	ПРН 11
- проведення лікування пародонтиту різних стадій	ПРН 11
- надання медичної допомоги при непритомності, анафілактичному шоці, алергічних реакціях;	ПРН 13
- проведення професійної гігієни порожнини рота	ПРН 22
- застосування ручного способу видалення зубних відкладень.	ПРН 22

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- опитування на клінічних/практичних заняттях (індивідуальна теоретична співбесіда);
- виконання індивідуальних та групових теоретично-практичних завдань під час клінічних занять та самостійної роботи студента;
- вирішення типових клінічних задач (відповідно до етапів заняття);
- виконання тестових завдань/тестовий контроль (відповідно до етапів заняття);
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи;

- модуль;
- екзамен;

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, дискусія, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо);
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- **інноваційні методи навчання**: ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Самостійна робота студента включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Аудиторна та самостійна робота студента забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацією навчання, зокрема, в системі Moodle/E-learn та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Система оцінювання результатів навчання студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та клінічні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою, яке включає:

- поточний контроль, що здійснюється протягом навчання студента під час проведення лекційних та клінічних занять і оцінюється сумою набраних балів;
- модульний контроль, що проводиться після вивчення матеріалу відповідної частини дисципліни – змістового модуля з врахуванням результатів поточного контролю;
- підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Форма підсумкового семестрового контролю: VIII – екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом (для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття).

Теоретичні знання:

4. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
5. Письмовий теоретичний контроль.
6. Комп'ютерне/письмове тестування.

Практичні навички та вміння:

2. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 35, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

4. Індивідуальне усне опитування.
5. Письмове вирішення тестових завдань.
6. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

2. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного **модуля (залікового кредиту) – 100**, в тому числі за **поточну навчальну діяльність – 60** балів, за результатами **модульного підсумкового контролю – 40** балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали		
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3
“5”	6,25	7,17	4,17
“4”	4,94	5,66	3,26
“3”	3,63	4,14	2,42
“2”	0	0	0
Кількість тем в модулі	8	7	12

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ICPC) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ICPC нараховуються при успішному її захисті. Критерії оцінювання самостійної роботи студентів включають наступні: встановлений рівень знань студента; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Т9 Модульний контроль 1	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	ICPC	40	100
6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	6,25	10		

Т1, Т2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I, вираховується шляхом множення кількості балів (**6,25**), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (8) і становить **50** балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I становить **60 (50+10)** балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I є **критерієм допуску** до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (**3,63**), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (**8**) та додавання балів (**6**), що відповідають оцінці “3” за ICPC, і становить **35** балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Т17 Модульний контроль 2	Сума
Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16	ICPC	40	100
7,17	7,17	7,17	7,17	7,17	7,17	7,17	0		

Т1, Т2 ... – теми, ICPC – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля II вираховується шляхом множення кількості балів (**7,17**), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (**7**) і становить **50** балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні

модуля II становить **60 (50+10)** балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю II є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (**4,14**), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (**7**) та додавання балів (**6**), що відповідають оцінці “3” за ІСРС, і становить **35** балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота							Т30 Модульний контроль 3	Сума
T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	40	100
4,17	4,17	4,17	4,17	4,17	4,17	4,17		
T25	T26	T27	T28	T29	ІСРС			
4,17	4,17	4,17	4,17	4,17	10			

T1, T2 ... – теми, ІСРС – індивідуальна самостійна робота студента

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля III вираховується шляхом множення кількості балів (**4,17**), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (**12**) і становить **50** балів.

За ІСРС (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв’язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля III становить **60 (50+10)** балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю III є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (**2,42**), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (**12**) та додавання балів (**6**), що відповідають оцінці “3” за ІСРС, і становить **35** балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	50	7	50	12	50
Індивідуальна самостійна робота студента (ІСРС)	1	10	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	40	1	40	1	40
Разом		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/ письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 - 22	21 - 18	0
Комп'ютерне/пись мове тестування при тематичному оцінюванні	10 - 9	8 - 7	7 - 6	0
	40 - 36	35 - 29	28 - 24	0

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40** балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24** бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3».

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінка «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінка «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє

потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння терапевтичної стоматології.

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» та «Web of Science». Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль № 1: «Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонта. Класифікації захворювань пародонта. Особливості обстеження хворих. Етіологія і патогенез запальних захворювань пародонту. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика пародонтитів, гінгівітів та локалізованих пародонтитів»

Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.

Тема 2. Будова та функції пародонта.

Тема 3. Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Позитивні якості та недоліки.

Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.

Тема 5. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 6. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.

Тема 7. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).

Тема 8. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.

Тема 9. Модульна контрольна робота № 1.

Модуль № 2: «Запальні захворювання пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)»

Тема 10. Клініка, діагностика катарального гінгівіту, папіліту. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.

Тема 11. Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.

Тема 12. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.

Тема 13. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.

Тема 14. Клініка, діагностика та лікування періімплантитів.

Тема 15. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.

Тема 16. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.

Тема 17. Модульна контрольна робота № 2.

Модуль № 3: «Лікування та профілактика захворювань пародонта»

Тема 18. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.

Тема 19. Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 20. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).

Тема 21. Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.

Тема 22. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.

Тема 23. Фізіотерапія. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 24. Особливості лікування пацієнтів із запальними та запально-дистрофічними хворобами пародонта.

Тема 25. Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.

Тема 26. Профілактика захворювань тканин пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.

Тема 27. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.

Тема 28. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.

Тема 29. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.

Тема 30. Модульний контроль № 3.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
VII-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	4	2	2			
Тема 2. Будова та функції пародонта.	2		2			
Тема 3. Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Позитивні якості та недоліки.	4		2			2
Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.	4		2			2
Тема 5. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	4		2			2
Тема 6. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2		2			
Тема 7. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).	2		2			
Тема 8. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	4		2			2
Тема 9. Модульна контрольна робота № 1.	4		2			2
Разом за модуль	30	2	18			10
Модуль 2						
Тема 10. Клініка, діагностика катарального гінгівіту та папіліту. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	4	2	2			
Тема 11. Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.	2		2			
Тема 12. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.	6	2	2			2
Тема 13. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	4		2			2
Тема 14. Клініка, діагностика та лікування перімплантитів.	4		2			2

Тема 15. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.	4		2			2
Тема 16. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	2		2			
Тема 17. Модульна контрольна робота № 2.	4		2			2
Разом за модуль	30	4	16			10
Разом за семестр	60	6	34			20
VIII-й семестр						
Модуль 3						
Тема 18. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	6	2	2			2
Тема 19. Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2			
Тема 20. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	4		2			2
Тема 21. Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.	4		2			2
Тема 22. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	6	2	2			2
Тема 23. Фізіотерапія. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2			
Тема 24. Особливості лікування пацієнтів із запальними та запально-дистрофічними хворобами пародонта.	4		2			2
Тема 25. Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	4		2			2
Тема 26. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	3		2			1
Тема 27. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	4		2			2
Тема 28. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2		2			
Тема 29. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2		2			
Тема 30. Модульна контрольна робота № 3.	2		2			
Разом за модуль	45	4	26			15
Разом за семестр	45	4	26			15
Усього годин	105	10	60			35

**6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять
«Терапевтична стоматологія» 4 курс**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта.		
1.	Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	2
2.	Будова та функції пародонта.	2
3.	Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Позитивні якості та недоліки.	2
4.	Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.	2
5.	Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.	2
6.	Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2
7.	Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).	2
8.	Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2
9.	Модульна контрольна робота № 1.	2
Модуль № 2. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз).		
10.	Клініка, діагностика катарального гінгівіту та папілітів. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	2
11.	Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.	2
12.	Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.	2
13.	Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	2
14.	Клініка, діагностика та лікування перімплантитів.	2
15.	Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.	2
16.	Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	2
17.	Модульна контрольна робота № 1.	2
	Всього за VII семестр	34
Модуль № 3. «Лікування та профілактика захворювань пародонту»		
18.	Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2
19.	Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.	2

20.	Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	2
21.	Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.	2
22.	Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	2
23.	Фізіотерапія. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2
24.	Особливості лікування пацієнтів із запальними та запально-дистрофічними хворобами пародонта.	2
25.	Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	2
26.	Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	2
27.	Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	2
28.	Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2
29.	Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2
30.	Модульна контрольна робота № 1.	2
	Всього за VIII семестр	26
	Разом	60

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.		
VII семестр		
1.	Поняття пародонтології, як науки. Анатомо-фізіологічні особливості пародонта. Методи обстеження пародонтологічних хворих.	2
2.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика запальних захворювань пародонта(папілітів , мукозитів та гінгівітів).	2
3.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика запально-дистрофічних захворювань пародонта(пародонтити та перімплантити).	2
VIII семестр		
4.	Лікування пародонтологічних хворих, місцеві втручання у порожнині рота.	2
5.	Профілактика хвороб пародонта.	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
VII семестр		
1	Підготовка до практичних занять, підготовка та опрацювання практичних навичок, з них:	20

1.1	- підготовка до контролю засвоєння тем змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок;	10
1.2.	- самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - класифікації захворювань пародонта (2017); - внесок вітчизняних та зарубіжних вчених у вивчення питань етіології та патогенезу захворювань пародонта; - особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією; - ідіопатичні захворювання пародонта.	4 4 4 4
1.3	- підготовка до підсумкового модульного контролю.	2
Всього за VII семестр		20
VIII семестр		
1	Підготовка до практичних занять, підготовка та опрацювання практичних навичок, з них:	35
1.1	- підготовка до контролю засвоєння тем змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	3
1.2	- самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: - способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен; - хірургічні місцеві втручання, гінгівотомія, гінгівоектомія: показання, методики, види; - ортопедичні місцеві втручання: вибіркоче пришліфовування зубів, тимчасове та постійне шинування (показання, методика проведення); - особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем; - алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	2 2 2 2 2
1.3	- підготовка до підсумкового модульного контролю.	2
Всього за VIII семестр		15
Разом		35

6.5. Індивідуальні завдання (у разі потреби)

- а) Використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
 - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
 - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
 - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів;
- б) самостійний пошук нових даних про підходи до лікування патологій твердих тканин зуба, а також пульпиту та періодонтиту;
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології;
- г) науково-дослідна робота студента.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ Перелік теоретичних питань до модуля № 1

«Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта»

1. Пародонт. Визначення поняття.
2. Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології.
3. Анатомо-гістологічні і фізіологічні особливості тканин пародонту.
4. Захисні механізми пародонту.
5. Захворювання пародонта. Визначення. Термінологія.
6. Класифікація захворювань пародонта в історичному аспекті.
7. Класифікація М.Ф. Данилевського. Позитивні якості і недоліки.
8. Класифікація МКХ-10. Позитивні якості і недоліки.
9. Класифікація І.С. Мащенко. Позитивні якості та недоліки.
10. Організаційні особливості клініки терапевтичної стоматології, її обладнання і техніка безпеки.
11. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією пародонта.
12. Заповнення паспортної частини медичної карти стоматологічного хворого.
13. Збір скарг.
14. Особливості запису анамнезу хвороби.
15. Особливості збору даних анамнезу життя хворого.
16. Зовнішньо-лицевий огляд хворого.
17. Огляд стану зубоющеного прикріплення.
18. Визначення характеру вмісту парадонтальної кишені.
19. Класифікація рецесії ясни.
20. Вимірювання глибини парадонтальної кишені.
21. Діагностика прикусу зубних рядів.
22. Діагностика клиноподібних дефектів та ерозії емалі.
23. Визначення ступеня рухомості зубів за Ентіним.
24. Діагностика травматичної оклюзії за Пушенко.
25. Визначення травматичних чинників.
26. Оцінка кровоточивості ясен за Т.Ф. Виноградовою.
27. Визначення стійкості капілярів ясен за В.І. Кулаженко.
28. Дослідження ясенної рідини.
29. Визначення РН-вмісту парадонтальних кишень.
30. Огляд власне ротової порожнини.
31. Визначення індексів, що характеризують ступінь запалення ясен.
32. Визначення індексів, що характеризують ступінь деструкції пародонта.
33. Визначення індексів, що фіксують кількість бляшок і зубного каменю.
34. Визначення індексів, які характеризують необхідність та обсяг лікувальних заходів.
35. Проведення функціональних методів дослідження.
36. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 1

«Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта»

1. Скласти організаційну схему клініки терапевтичної стоматології.
2. Скласти перелік заходів з техніки безпеки для персоналу терапевтичного кабінету.
3. Скласти план обстеження пародонтологічного хворого.
4. Дати оцінку загального стану хворого.
5. Провести зовнішньоротове обстеження хворого.

6. Провести огляд присінку рота і дати оцінку стану ясен, СО щік та губ, глибини присінку рота, характеру прикусу, характеру слиновиділення.
7. Оцінити стан зубів та пародонту.
8. Провести кількісну оцінку зубним відкладенням та виразити стан гігієни ротової порожнини.
9. Заповнити карту стоматологічного хворого, Ф. 043/о на основі отриманих даних.
10. Провести і оцінити функціональні методи дослідження (стоматолоскопію, рентгенографію).
11. Оцінити показники (гемограми, загального аналізу, біохімічного дослідження слини).

Перелік теоретичних питань до модуля № 2

«Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)»

1. Етіологія і патогенез захворювань пародонта.
2. Вклад вітчизняних вчених у вивчення провідних факторів у виникненні захворювань пародонта
3. Роль місцевих факторів в етіології запальних захворювань пародонта.
4. Дія загальних факторів в етіології запальних захворювань пародонта.
5. Механізм утворення ясенних та пародонтальних кишень.
6. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика папіліта.
7. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика катарального, гіпертрофічного, виразкового, гангренозного і атрофічного гінгівіта.
8. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика пародонтиту.
9. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика пародонтозу.
10. Клініка ідіопатичних захворювань пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 2

«Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)»

1. Оцінити гігієнічний стан ротової порожнини і відтворити його в індексній інтерпретації.
2. Визначити рН ротової рідини.
3. Визначення пародонтального індекса за Ramfjord.
4. Визначити травмувальні фактори.
5. Оцінити аномалії розташування окремих зубів, зубних рядів та прикусу.
6. Вивчити аномалії анатомічної будови м'яких тканин ротової порожнини: ясен, вуздечок верхньої та нижньої губи, бокових тяжів СОПР.
7. Виявити наявність у пацієнтів шкідливих звичок.
8. Оцінити результати консультаційних заключень суміжних спеціалістів щодо конкретного пацієнта із захворюваннями пародонта.
9. Відтворити класифікацію захворювання пародонта (МКХ-10, Данилевського М.Ф. (1994), Мащенко І.С. (1999)).
10. Відтворити класифікацію папілітів.
11. Скласти таблицю клінічних проявів папілітів.
12. Скласти таблицю діагностичних відмінностей папілітів.
13. Скласти таблицю диференційно-діагностичних ознак папілітів.

14. Скласти плани обстеження хворих з різними видами папілітів.
15. Скласти плани лікування та профілактики різних видів папілітів.
16. Відтворити класифікацію гінгівітів.
17. Скласти таблицю діагностичних ознак гінгівітів.
18. Скласти таблиці диференційно-діагностичних ознак гінгівітів.
19. Скласти плани обстеження хворих на різні форми гінгівітів та оцінити отримані результати.
20. Скласти плани лікування та профілактики гінгівітів.
21. Відтворити класифікацію локалізованих пародонтитів.
22. Скласти таблицю діагностичних ознак гінгівітів.
23. Скласти таблиці диференційно-діагностичних ознак локалізованих пародонтитів.
24. Скласти план обстеження хворих на різні форми гінгівітів та оцінити отримані результати.
25. Скласти план лікування та профілактики локалізованих пародонтитів.

Перелік теоретичних питань до модуля № 3
«Лікування та профілактика захворювань пародонту»

1. Мета та умови ефективного застосування хірургічних методів лікування захворювань пародонта.
2. Методи хірургічного лікування захворювань пародонта.
3. Кюретаж. Показання. Методика. Види. Протипоказання. Виконання. Ефективність.
4. Гінгівотомія. Показання. Методика. Протипоказання. Виконання.
5. Гінгівектомія. Показання. Види. Протипоказання.
6. Клаптеві операції. Показання. Методики. Види. Протипоказання.
7. Викоритання засобів що стимулюють регенерацію кістки, альвеолярного відростка.
8. Трансплантати. Їх види та методика застосування.
9. Оперативні втручання для формування присінка порожнини рота: френулотомія,
10. Френулектомія, френулопластика, операція заглиблення присінка порожнини рота.
11. Видалення зубів при захворюванні пародонта (показання).
12. Депульпація зубів, методики.
13. Операція резекції кореня зуба та гемісекції.
14. Коронорадикулярна операція.
15. Спеціальні ортопедичні методи лікування захворювань пародонта (показання, протипоказання, способи проведення).
16. Вибіркове пришліфування зубів.
17. Тимчасове шинування.
18. Ортодонтичне лікування.
19. Постійне шинування.
20. Безпосереднє протезування.
21. Загальне лікування. Антибактеріальна терапія.
22. Протизапальна терапія.
23. Вітамінотерапія.
24. Гіпосенсибілізуючі препарати.
25. Імуномодельюча терапія.
26. Стимулююча терапія.
27. Антиоксиданти.
28. Адаптогенни.
29. Дієтотерапія.
30. Призначення фітосорбентів (нутрицевтиків, парафармацевтиків).
31. Групи лікарських препаратів для загального лікування пародонтозу.
32. Біологічно активні добавки для прискорення процесів обміну в тканинах пародонту із вмістом: амінокислот, білків, вітамінів, мінеральних солей.

33. Стимулятори реактивності організму.
34. Вітаміни.
35. Препарати кальцію.
36. Мембранопротектори.
37. Вазотропні препарати.
38. Антисклерозивні препарати.
39. Ангіопротектори.
40. Неотропні препарати.
41. Імуномодулятори.
42. Стимулятори процесу обміну: піримідинові основи, анаболічні стероїди, АТФ.
43. Заспокійливі: препарати брому, валеріани; транквілізатори, антидепресанти.
44. Використання електропроцедур для лікування хвороб пародонта: електрофорез, діадинамотерапія, діатермокоагуляція, флюктуоризація, УВЧ терапія, дарсонвалізація.
45. Застосування тепло- та холодолікування.
46. Застосування масажу.
47. Застосування світлолікування.
48. Застосування аероіонотерапії, оксигенотерапії, ультразвукової терапії, магнітотерапії, лампи «Біотрон» в комплексному лікуванні захворювань пародонта.
49. Помилки та ускладнення у лікуванні хвороб пародонта.
50. Рівні профілактики захворювань пародонта.
51. Визначення поняття первинної профілактики.
52. Методи первинної профілактики захворювань пародонта.
53. Етіологічна та патогенетична спрямованість первинної профілактики.
54. Визначення вторинної профілактики.
55. Мета вторинної профілактики.
56. Методи вторинної профілактики.
57. Складові компоненти вторинної профілактики.
58. Скринінг і його мета при здійсненні вторинної профілактики.
59. Скринінговий тест індексу деструкції пародонта, його роль та формула обрахування.
60. Скринінговий індекс ураження тканин пародонта, його значення для планування заходів вторинної профілактики та формула обрахування.
61. Визначення третинної профілактики.
62. Складові третинної профілактики.
63. Критерії визначення патологічних станів пародонта, які потребують скринінгу.
64. Вимоги до скринінгових тестів.
65. Тести, які використовуються при проведенні третинної профілактики.
66. Масові соціально-профілактичні засоби.
67. Форми проведення колективної профілактики.
68. Лікарські профілактичні заходи.
69. Індивідуальні профілактичні засоби.
70. Антинатальна профілактика захворювань пародонта.
71. Постнатальна профілактика захворювань пародонту.
72. Роль раціональної гігієни порожнини рота у профілактиці захворювань пародонта.
73. Аспекти раціональної гігієни ротової порожнини.
74. Гігієнічні засоби, що відповідають вимогам індивідуальної та професійної гігієни.
75. Класифікація зубних щіток за С.Б. Улітовським.
76. Методи чищення зубів.
77. Класифікація і способи застосування зубних флосів.
78. Класифікація і способи застосування міжзубних йоршиків та активаторів.
79. Способи застосування індивідуальних ірригаторів.
80. Класифікація індивідуальних засобів гігієни порожнини рота.
81. Класифікація зубних паст.
82. Основні компоненти зубних паст.

83. Класифікація зубних еліксирів.
84. Основні компоненти ополіскувача.
85. Форми індивідуального контролю за призначенням і використанням гігієнічних засобів.
86. Загальна схема призначення гігієнічних засобів при захворюваннях пародонта.
87. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта в період загострення патологічного процесу.
88. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта при хронічному перебігу патологічного процесу.
89. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта після досягнення періоду стабілізації.
90. Особливості гігієни порожнини рота у дітей.
91. Гігієнічне навчання. Організація класу гігієни.
92. Організація пародонтологічного кабінету.
93. Оснащення пародонтологічного кабінету.
94. Обов'язкові лікарські засоби, що забезпечують надання пародонтологічної допомоги хворим.
95. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта як невід'ємна складова профілактичного напрямку системи охорони здоров'я.
96. Основна організаційна форма диспансеризації.
100. Контингент хворих, що підлягає диспансеризації.
101. Функціональні обов'язки медичного персоналу в процесі диспансеризації.
102. Диспансерні групи пародонтологічних хворих, що підлягають диспансеризації.
103. Лікарські заходи, що використовуються в періоді диспансеризації.
104. Періодичність диспансерного нагляду за хворими.
105. Об'єм курсів диспансеризації в залежності від форми захворювання та її тяжкості патологічного процесу.
106. Терміни, що використовують при характеристиці стану пародонта.
107. Критерії зняття хворих з диспансерного обліку.
108. Оцінка ефективності диспансеризації.
109. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 3
«Лікування та профілактика захворювань пародонту»

1. Складіть план лікування хворого на гінгівіт в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
2. Складіть план лікування хворого на генералізований пародонтит в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
3. Складіть план лікування хворого на пародонтоз в залежності від ступеня тяжкості захворювання.
4. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 1.
5. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 2.
6. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонтиту та у період Фази 3.
7. Перерахуйте методи знеболення та засоби що застосовуються в пародонтології.
8. Складіть алгоритм професійної гігієни ротової порожнини.
9. Складіть план санації хворого на хронічний генералізований пародонтит II ступеня тяжкості.
10. Опишіть методи виявлення та усунення травматичної оклюзії.
11. Складіть алгоритм видалення під'ясенних зубних відкладень у пародонтологічних хворих.
12. Перерахуйте методики і засоби для лікування симптоматичного гінгівіту різних форм.

13. Складіть алгоритм механічного видалення зубних відкладень із зазначенням знеболюючих засобів.
14. Складіть алгоритм хімічного видалення зубних відкладень із застосуванням певних засобів.
15. Складіть алгоритм апаратного методу видалення зубних відкладень із зазначенням засобів антисептичної дії.
16. Перерахуйте особливості раціонального пломбування каріозних порожнин у пародонтологічних хворих.
17. Перерахуйте способи і засоби місцевого медикаментозного лікування захворювань пародонта. Випишіть рецепти.
18. Перерахуйте способи і засоби місцевого протизапального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
19. Перерахуйте способи і засоби місцевого антибактеріального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
20. Наведіть класифікацію пародонтальних пов'язок, їх склад і способи застосування.
21. Опишіть алгоритм застосування пародонтальної пов'язки з парафіну.
22. Опишіть алгоритм виконання механічного кюретажу зубоясенних кишень.
23. Опишіть алгоритм виконання хімічного кюретажу зубоясенних кишень.
24. Опишіть алгоритм проведення гінгівотомії.
25. Опишіть алгоритм проведення простої гінгівектомії.
26. Наведіть показання до видалення зубів при генералізованому парадонтиті.
27. Опишіть алгоритм депульпації зуба.
28. Опишіть алгоритм проведення операції резекції кореня зуба.
29. Опишіть алгоритм проведення гемісекції зуба.
30. Опишіть алгоритм проведення коронорадикулярної операції.
31. Опишіть алгоритм проведення вибіркового пришліфування зубів.
32. Опишіть алгоритм проведення тимчасового шинування зубів Ribbond.
33. Опишіть алгоритм проведення постійного шинування зубів.
34. Перерахуйте способи безпосереднього шинування зубів.
35. Перерахуйте принципи загального лікування захворювань пародонта.
36. Перерахуйте групи антибактеріальних препаратів, випишіть рецепти на їх представників.
37. Перерахуйте групи протизапальних препаратів, випишіть рецепти на їх представників.
38. Перерахуйте вітаміни, що знайшли застосування у пародонтології, випишіть рецепти.
39. Перерахуйте гіпосенсибілізуючі препарати, випишіть рецепти.
40. Перерахуйте групи імуномодуючих препаратів, випишіть рецепти та їх представників.
41. Перерахуйте представників стимулюючої терапії, випишіть рецепти та їх представників.
42. Наведіть перелік антиоксидантних препаратів, випишіть рецепти.
43. Які лікарські засоби відносять до адаптогенів.
44. Перерахуйте представників антидепресантів, випишіть рецепти на їх представників.
45. Способи психотерапії, що застосовуються у пародонтологічних хворих.
46. Принципи дієтотерапії у хворих з патологією пародонту.
47. Наведіть приклади фітосорбентів і випишіть на них рецепти.
48. Наведіть приклади нутрицевтиків і зробіть призначення пародонтологічним хворим.
49. Наведіть приклади фармацевтиків і зробіть призначення пародонтологічним хворим.
50. Принципи загального лікування пародонтозу.
51. Зробіть перелік біологічно активних добавок для регуляції обмінних процесів у пародонті.
52. Перерахуйте стимулятори реактивності організму.
53. Призначити препарати кальцію 57-річній пацієнтці хворій на пародонтоз.
54. Перерахуйте препарати-мембранопротектори, антисклерозивні та ноотропи.
55. Перерахуйте і призначте хворому на парадонтит імуномодулятори.
56. Призначте хворому парадонтитом після оперативного втручання стимулятори обміну піримідинових основ, анаболічні стероїди та АТФ.
57. Призначте жінці клімактеричного віку хворій на хронічний генералізований парадонтит середнього ступеня важкості препарати бром, транквілізатори або антидепресанти.

58. Опишіть методику електрофорезу лікарських препаратів.
59. Наведіть показання та протипоказання до використання електрофорезу в комплексному лікуванні хвороб пародонта.
60. Складіть таблицю показань та протипоказань до застосування тепло- холодо- та світлолікування в комплексній терапії захворювання пародонта.
61. Опишіть методи вібраційного, пальцевого та вакуумного масажу.
62. Складіть таблицю помилок і ускладнень, що виникають під час лікування хвороб пародонта.
63. Складіть таблицю факторів ризику виникнення захворювань пародонта.
64. Випишіть положення програмного документа ВООЗ «Здоров'я ХХІ століття – здоров'я для всіх у ХХІ столітті».
65. Наведіть координаційні напрямки діяльності Європейського бюро ВООЗ щодо профілактики стоматологічних захворювань.
66. Перерахуйте рівні профілактики захворювань пародонта.
67. Дайте визначення первинної профілактики, наведіть її методи.
68. Дайте визначення вторинної профілактики, наведіть її методи.
69. Приведіть методику обрахування скринінгового тесту індексу деструкції пародонта.
70. Наведіть формулу обрахування скринінгового індексу ураження тканин пародонта.
71. Дайте визначення третинної профілактики, наведіть її методи.
72. Перерахуйте масові соціально-профілактичні заходи.
73. Перерахуйте форми проведення колективної профілактики.
74. Перерахуйте лікарські профілактичні заходи.
75. Наведіть перелік індивідуальних профілактичних заходів.
76. Перерахуйте методи антенатальної та постнатальної профілактики.
77. Перерахуйте групи гігієнічних засобів, що застосовуються для індивідуальної та професійної гігієни.
78. Наведіть методику чищення зубів за Чартером і Басом.
79. Наведіть класифікацію і способи застосування зубних флосів.
80. Наведіть класифікацію і способи застосування міжзубних йоршиків, активаторів та ірригаторів.
81. Наведіть класифікацію засобів індивідуальної гігієни ротової порожнини.
82. Відобразіть класифікацію зубних паст.
83. Відобразіть класифікацію зубних еліксирів.
84. Визначте форми індивідуального контролю за використанням гігієнічних засобів.
85. Побудуйте схему призначення гігієнічних засобів при захворюваннях пародонта.
86. Перерахуйте особливості гігієни ротової порожнини у дітей.
87. Наведіть принципи організації гігієнічного навчання.
88. Організаційні особливості парадонтологічного кабінету.
89. Наведіть оснащення парадонтологічного кабінету і забезпечення його лікарськими засобами.
90. Наведіть організаційні принципи парадонтологічної диспансеризації.
91. Перерахуйте контингент хворих, який підлягає диспансеризації.
92. Об'єм курсів диспансеризації і періодичність нагляду за пацієнтами.
93. Критерії зняття хворих з диспансерного обліку.
94. Методика оцінки ефективності диспансеризації.
95. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонта.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙНОГО ЗАЛІКУ ТА ПЕРЕВІДНОГО ІСПИТУ

1. Поняття про пародонт. Історія термінології.

2. Розвиток тканин пародонту.
3. Гістологічна будова щелеп кісткової основи.
4. Гістологічна будова ясен.
5. Гістологічна будова періодонту.
6. Гістологічна будова цементу.
7. Система кровопостачання та лімфовідтоку пародонту.
8. Іннервація пародонту.
9. Склад, властивості і функції слини.
10. Функції пародонту.
11. Вікові зміни пародонту.
12. Схема обстеження пародонтологічного хворого.
13. Суб'єктивні методи обстеження пародонтологічного хворого.
14. Зовнішньоротовий огляд пародонтологічного хворого.
15. Внутрішньоротовий огляд пародонтологічного хворого.
16. Оцінка глибини присінку рота і сили прикріплення вуздечок губ.
17. Вимірювання глибини зубоясенного жолобка та клінічних ясенних та пародонтальних кишень.
18. Способи вимірювання ступеню рухомості зубів.
19. Визначення прикусу, його види.
20. Характеристика фізіологічного ортогнатичного прикусу.
21. Характеристика фізіологічного прямого прикусу.
22. Характеристика фізіологічного опістогнатичного прикусу.
23. Характеристика фізіологічного біпрогнатичного прикусу.
24. Характеристика патологічного прогнатичного прикусу.
25. Характеристика патологічного прогенічного прикусу.
26. Характеристика патологічного відкритого прикусу.
27. Характеристика патологічного глибокого прикусу.
28. Проба Шиллера-Писарева, її значення.
29. Спеціальні методи обстеження пародонту.
30. Вакуумна проба В.І Кулажненко, її оцінка.
31. Бензидинова проба, її оцінка.
32. Проба Парма, її характеристика.
33. Проби на визначення кровоточивості ясен.
34. Травматична оклюзія, методи її діагностики.
35. Види травматичної оклюзії.
36. Способи ліквідації травматичної оклюзії.
37. Ясенна рідина, її склад.
38. Методи дослідження ясенної рідини.
39. Визначення рН вмісту клінічних ясенних та пародонтальних кишень.
40. Індекса оцінка стану тканин пародонту, її значення.
41. Індекси, що характеризують ступінь деструкції пародонту, їх визначення.
42. Індекси, що характеризують гігієнічний стан ротової порожнини, способи їх визначення та інтерпритації.
43. Індекси, що характеризують ступінь запалення ясен, їх визначення.
44. Індекси, що характеризують необхідність та обсяг лікувальних заходів в ділянці пародонту.
45. Функціональні методи дослідження стану пародонту.
46. Поняття про стоматоскопію та капіляроскопію.
47. Біомікроскопія.
48. Реографія, інтерпритація реограми пародонту.
49. Фотоплетизмографія.
50. Полярографія тканин пародонту, інтерпритація даних.
51. Термографія.

52. Методи дослідження кісткової тканини.
53. Рентгенографія, її види.
54. Аналіз прицільних рентгенограм.
55. Рентгенологічна норма пародонту.
56. Рентгенологічні симптоми патології пародонту.
57. Вікові зміни, що реєструються за допомогою рентгенографії.
58. Панорамна рентгенографія, її можливості, показання до застосування для діагностики патології кісткової основи щелеп.
59. Електрорентгенографія, її суть і можливості.
60. Ортопантомографія. Показання до застосування та інтерпритація отриманого зображення.
61. Ехостеометрія.
62. Лабораторні методи обстеження пародонтологічного хворого.
63. Ексфолиативна цитологія.
64. Ротова цитодіагностика.
65. Реакція адсорбції мікроорганізмів.
66. Методи послідовних полоскань за М.А Ясиновським.
67. Гемограма.
68. Моноцитограма.
69. Мікробіологічні методи дослідження.
70. Визначення мікробного числа.
71. Показник обсіменіння пародонтальної кишені.
72. Дослідження ясенної рідини.
73. Шкірна проба Р.Е Кавецького у модифікації С.М Базарнової.
74. Визначення фагоцитарної активності лейкоцитів.
75. Визначення рівня лізоциму в слині, метод Лоурі.
76. Імунологічні методи дослідження.
77. Морфологічні методи діагностики. Біопсія.
78. Міжнародна класифікація хвороб 10 – го скликання, її розділ, що зосереджує захворювання пародонту.
79. Вклад вчених А.І. Євдокімова, І.Г Лукомського, І.О Новіка, Е.Е. Платонова, Я.С. Пеккера, Г.М. Вишняк у систематизацію захворювань пародонту.
80. Класифікація захворювань пародонту, І.С. Мащенко.
81. Класифікація захворювань пародонту, М.Ф. Данилевського.
82. Етіопатогенетична роль зубних відкладень у розвитку захворювань пародонту.
83. Немінералізовані і мінералізовані зубні відкладення, їх дія на тканини пародонту.
84. Роль мікроорганізмів зубної бляшки у розвитку патологічних змін у пародонті.
85. Шляхи поширення запального процесу у тканинах пародонту.
86. Розвиток бактеріального механізму патогенезу захворювань пародонту.
87. Методи видалення зубних відкладень.
88. Травматична оклюзія: її види.
89. Методи діагностики стану травматичної оклюзії.
90. Роль аномалій прикусу у розвитку захворювань пародонту.
91. Особливості санації зубів при захворюваннях пародонту.
92. Роль аномалій анатомічної будови тканин ясен у розвитку захворювань пародонту.
93. Роль шкідливих звичок у виникненні патології пародонту.
94. Етіопатогенетична дія нейротрофічних порушень у виникненні захворювань пародонту.
95. Порушення стану судин в етіопатогенезі захворювань пародонту.
96. Зв'язок ендокринних порушень з патологією пародонту.
97. Етіопатогенетичний зв'язок порушень обміну речовин з патологією пародонтальних тканин.
98. Роль гіповітамінозів у розвитку генералізованого пародонтиту.
99. Імунологічні механізми патогенезу генералізованого пародонтиту.
100. Стан гуморального імунітету і патологія пародонту.

101. Клініка катарального гінгівіту.
102. Клініка гранулюючої форми гіпертрофічного гінгівіту.
103. Клініка фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
104. Клініка гострого виразкового гінгівіту.
105. Клініка хронічного виразкового гінгівіту.
106. Клініка атрофічного гінгівіту.
107. Клініка десквамативного гінгівіту.
108. Клініка гангренозного гінгівіту.
109. Діагностика та диференційна діагностика катарального гінгівіту.
110. Діагностика, диференційна діагностика гіпертрофічного гінгівіту.
111. Діагностика, диференційна діагностика виразкового гінгівіту.
112. Діагностика, диференційна діагностика атрофічного гінгівіту.
113. Діагностика, диференційна діагностика десквамативного гінгівіту.
114. Діагностика, диференційна діагностика гангренозного гінгівіту.
115. Принципи лікування катаральних форм гінгівіту.
116. Принципи лікування різних форм гіпертрофічного гінгівіту.
117. Принципи лікування різних форм виразкового гінгівіту.
118. Симптоматичне лікування десквамативного гінгівіту.
119. Методи лікування атрофічного гінгівіту.
120. Способи лікування гангренозного гінгівіту.
121. Принципи лікування локалізованого пародонтиту.
122. Принципи лікування генералізованого пародонтиту.
123. Принципи лікування пародонтозу.
124. Принципи лікування продуктивних процесів пародонту.
125. Схема лікування катарального гінгівіту в залежності від фази розвитку запального процесу.
126. Схема лікування гранулюючої форми гіпертрофічного гінгівіту.
127. Схема лікування фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
128. Схема лікування виразкового гінгівіту різного ступеню розвитку.
129. Схема лікування локалізованого пародонтиту.
130. Схема лікування генералізованого пародонтиту.
131. Схема лікування пародонтозу.
132. Методи і засоби місцевого лікування генералізованого пародонтиту.
133. Методи і засоби хірургічного лікування генералізованого пародонтиту.
134. Методи кюретажу пародонтальних кишень, його різновиди.
135. Гінгівотомія при генералізованому пародонтиті.
136. Гінгівектомія при генералізованому пародонтиті.
137. Клаптеві операції при генералізованому пародонтиті.
138. Операції при рецесії ясен.
139. Клаптеві операції із застосуванням засобів, які стимулюють регенерацію кістки.
140. Види трансплантатів, що застосовуються під час клаптевих операцій.
141. Показання і критерії ефективності використання методу спрямованої тканинної регенерації.
142. Оперативні втручання для формування присінку порожнини рота.
143. Операції на вуздечках, їх різновиди та методики.
144. Видалення зубів та інші хірургічні втручання при захворюваннях пародонту.
145. Види ортопедичного лікування захворювань пародонту.
146. Показання і методи вибіркового пришліфовування зубів.
147. Способи шинування рухомих зубів.
148. Методи раціонального протезування при патології пародонту.
149. Ортодонтичне лікування патології пародонту.
150. Медикаментозне місцеве лікування захворювань пародонту.
151. Медикаментозне загальне лікування захворювань пародонту.

152. Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонту.
153. Показання і методики електролікування захворювань пародонту.
154. Показання і методики ультразвукової терапії захворювань пародонту.
155. Показання і методики гідротерапії.
156. Показання і методика вакуум-терапії.
157. Показання і методика світлолікування.
158. Показання і методика аероіонотерапії.
159. Показання і методика масажу.
160. Тепло – та водолікування в пародонтології.
161. Магнітотерапія в пародонтології.
162. Оксигенотерапія в пародонтології.
163. Озонотерапія в пародонтології.
164. Показання до загального лікування захворювань пародонту.
165. Антибактеріальна та протизапальна терапія пародонтальних уражень.
166. Вітамінотерапія в пародонтології: показання, рецептура.
167. Гіпосенсибілізуюча терапія.
168. Імуномодуюча терапія.
169. Стимулююча терапія.
170. Вплив на центральну нервову систему хворих на дистрофічно запальні захворювання пародонту.
171. Дієтотерапія.
172. Особливості лікування пародонтозу.
173. Місцеве і загальне лікування пародонтозу.
174. Ортопедичні методи лікування пародонтозу.
175. Фізичні методи впливу на дистрофічний процес в пародонті.
176. Принципи лікування гіперестезії твердих тканин зуба.
177. Способи застосування зубних паст для лікування гіперестезії.
178. Основні принципи профілактики захворювань пародонту.
179. Типи профілактики захворювань пародонту.
180. Масові соціально профілактичні заходи у профілактиці захворювань пародонту.
181. Лікарські профілактичні заходи.
182. Індивідуальні профілактичні заходи.
183. Антенатальна та постнатальна профілактика захворювань пародонту.
184. Професійна гігієна порожнини рота в комплексі первинної профілактики.
185. Професійна гігієна в комплексі вторинної профілактики захворювань пародонту.
186. Засоби і методи гігієни порожнини рота пародонтологічних хворих.
187. Зубні пастки, що рекомендовані хворим з патологією пародонту.
188. Флоси, ополіскувачі, зубні щітки, активатори та інші аксесуари, що рекомендовані для хворих на пародонтит та пародонтоз.
189. Особливості гігієни ротової порожнини у дітей.
190. Диспансеризація хворих з патологією пародонту.
191. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонту.
192. Організація пародонтологічного кабінету.

**ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ
СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 4 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО –
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ**

1. Скласти схему обстеження пародонтологічного хворого.
2. Застосувати суб'єктивні методи обстеження пародонтологічного хворого.
3. Дати оцінку загального стану хворого.

4. Провести зовнішньоротове обстеження хворого.
5. Провести внутрішньоротовий огляд хворого.
6. Оцінити глибину присінку рота і силу прикріплення вуздечок губ.
7. Виміряти глибину зубоясенної борозни та клінічних кишень за допомогою градуйованого зонда.
8. Виміряти ступінь рухомості зубів за Ентіним.
9. Оцінити характер прикусу.
10. Провести пробу Шиллера-Писарева.
11. Провести вакуумну пробу В.І Кулаженко.
12. Визначити наявність гнійного вмісту зубоясенних кишень за допомогою бензидинової проби.
13. Визначити наявність ерозування епітелію клінічних кишень за допомогою проби Парма.
14. Визначити наявність кровоточивості ясен за Т.Ф Виноградовою.
15. Визначити Ph вмісту клінічних кишень.
16. Провести індексну оцінку ступеню запалення ясен одним із індексів.
17. Визначити ступінь деструкції пародонту одним із індексів.
18. Визначити стан гігієни ротової порожнини за допомогою індексу Грін-Вермільона.
19. Оцінити необхідність та обсяг лікувальних заходів за допомогою комунального індексу.
20. Оцінити стан кісткової основи щелеп за допомогою ортопантограми, панорамної або прицільної рентгенограми.
21. Описати зміни на рентгенограмі, характерні для хронічного генералізованого пародонтиту: початкового ступеню розвитку.
22. Описати зміни на рентгенограмі при хронічному перебігу локалізованого пародонтиту.
23. Описати рентгенографічні зміни при пародонтозі.
24. Дати порівняльну характеристику вікових змін коміркового відростку щелеп зі змінами при хронічному перебігу генералізованого пародонтиту легкого ступеню розвитку.
25. Описати ортопантограму кісткової основи щелеп хворого з пародонтозом 1 ступеню розвитку патологічного процесу.
26. Оцінити результати проби М.Я. Ясиновського.
27. Оцінити результати моноцитограми.
28. Обстежити стан лімфатичних вузлів щелепно-лицевої ділянки.
29. Оцінити стан периферійних гілок трійчастого нерва в точках їх виходу.
30. Оцінити клінічний стан червоної облямівки та куточків рота.
31. Оцінити стан слизової оболонки присінку та власне порожнини рота.
32. Оцінити стан слизової оболонки язика.
33. Оцінити положення, форму, колір, відсутність або надкомплектність зубів.
34. Оцінити результати мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальних кишень.
35. Провести пробу, що визначає насиченість слизової оболонки рота аскорбіновою кислотою.
36. Оцінити результати дослідження: фагоцитарної активності лейкоцитів крові; кількості лізоциму слини; імунограми.
37. Провести біопсію слизової оболонки ясен у стані гіпертрофії.
38. Провести диференційну діагностику хронічного генералізованого пародонтиту початкового ступеню розвитку з подібними захворюваннями.
39. Заповнити картку амбулаторного стоматологічного хворого з патологією пародонту.
40. На основі даних суб'єктивного та об'єктивного клінічного і додаткових методів дослідження, сформулювати клінічний діагноз.
41. Скласти план обстеження хворого з гострим катаральним гінгівітом, з призначенням досліджень згідно протоколу.
42. Скласти план обстеження хворого з хронічним катаральним гінгівітом з призначенням методів клінічного і додаткового методів обстеження згідно протоколу надання стоматологічної допомоги.

43. Скласти план обстеження хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
44. Скласти план обстеження хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
45. Скласти план обстеження хворого з гострим виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
46. Скласти план обстеження хворого з хронічним виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
47. Скласти план обстеження хворого з локалізованими пародонтитом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
48. Скласти план обстеження хворого з генералізованим загостреним пародонтитом II ступеню згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
49. Скласти план обстеження хворого з пародонтозом I ступеню з вибором адекватних діагностичних критеріїв.
50. Скласти план лікування хворого з катаральним гінгівітом.
51. Скласти план лікування хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
52. Скласти план лікування хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту.
53. Скласти план лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
54. Скласти план лікування хворого з хронічним виразковим гінгівітом.
55. Скласти план лікування хворого з локалізованим пародонтитом.
56. Скласти план лікування хворого з генералізованим пародонтитом.
57. Скласти план лікування хворого з пародонтозом.
58. Призначити місцеве і загальне медикаментозне лікування хронічного катарального гінгівіту.
59. Надати рекомендації пацієнтам з хронічним катаральним гінгівітом.
60. Скласти план диспансеризації пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
61. Призначити профілактичну програму для пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
62. Знати діагностичні критерії, що відповідають клініці гострого виразкового гінгівіту.
63. Скласти план місцевого і загального лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
64. Вміти провести індексну оцінку стану тканин пародонту хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
65. Знати клінічні ознаки фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту за ступенями гіпертрофії.
66. Вміти скласти схему лікування фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
67. Знати клінічні прояви і рентгенологічні ознаки локалізованого пародонтиту, вміти їх описати у картці амбулаторного хворого.
68. Скласти план місцевого та загального медикаментозного лікування локалізованого пародонтиту, призначити адекватні методи хірургічного, ортопедичного та фізіотерапевтичного лікування.
69. Скласти план обстеження хворого на генералізований пародонтит.
70. Скласти загальну схему лікування генералізованого пародонтиту в залежності від ступеню розвитку захворювання.
71. Виписати рецепти на медикаменти місцевої та загальної дії для хворого на генералізований пародонтит.
72. Призначити адекватні хірургічні, ортопедичні, ортодонтичні методи лікування пародонтологічному хворому з генералізованим пародонтитом.
73. Призначити адекватні фізіотерапевтичні методи лікування генералізованого пародонтиту в залежності від тяжкості захворювання.
74. Передбачити можливі результати лікування парадонтологічних хворих.
75. Скласти план диспансеризації хворого генералізованим пародонтитом в залежності від тяжкості захворювання.
76. Вміти призначити профілактичні заходи у пацієнтів дитячого віку.
77. Організувати масові соціально-профілактичні заходи щодо захворювань пародонта.

78. Скласти план професійної гігієни для конкретного пародонтологічного хворого.
79. Скласти комплекс індивідуальних профілактичних заходів для хворого з патологією пародонту.
80. Знати особливості гігієни порожнини рота у дітей різних вікових періодів.
81. Володіти клінічними критеріями діагностики хроніоінтоксикаційних станів.
82. Призначити адекватні методи лабораторних досліджень і знати їх інтерпритацію.
83. Скласти план лікування хроніоінтоксикаційних станів.
84. Проводити профілактику виникнення хроніосептичного стану у стоматологічних хворих.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

(у разі потреби)

Технічні засоби:

9. запитання I-III рівнів складності ;
10. тести II-III рівнів складності ;
11. задачі II-III рівнів складності ;
12. професійні алгоритми ;
13. таблиці, слайди, планшети ;
14. навчальні альбоми ;
15. орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою ;
16. рекомендована література

Обладнання:

12. фантоми;
13. пародонтологічні кюрети;
14. шовний матеріал;
15. пародонтологічні зонди;
16. матеріали для приготування пародонтальних пов'язок;
17. пародонтологічні карти.

Програмне забезпечення (Clinic Cards, Dental Simulator, PerioChart та ін.)

Платформа для дистанційного навчання E-learn.uzhnu.edu.ua

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: підручник / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовичка та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ “Медицина”, 2017. – 664 с.
2. Основи ручного скейлінга. Книга. Т.Б. Волінська. Київ, 2016.
3. Додаткові методи обстеження у стоматології: навчальний посібник [Гасюк Н.В., Черняк В.В., Клітинська О.В., Бородач В.О. та ін.] – Тернопіль: 2017. – 120 с
4. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.

Допоміжна література

1. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 186 с.
2. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: навч. посіб./ І.М.Скрипник, П.М.Скрипников, Л.Я.Богашова, О.Ф.Гопко. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 224 с.
3. Eaton KA, Ower P, editors. Practical Periodontics-E-Book. – Elsevier Health Sciences, 2022. – 376 p.
4. Palmer R, Floyd P, editors. Periodontology. – Springer International Publishing, 2021. – 224 p.
5. Reddy S. Essentials of clinical periodontology & periodontics. – JP Medical Ltd, 2017. – 500 p.
6. Горзов Л.Ф. Пародонтальні пов'язки як метод місцевого лікування захворювань пародонту. Методичні рекомендації для студентів з дисципліни “Терапевтична стоматологія” / авт. кол.: Л.Ф. Горзов, М.І. Балега, В.І. Войтович, М.Ю. Гончарук-Хомин, А.В. Юрженко, М.Л. Нестеренко. – Ужгород, 2021. – 35 с.
7. Навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонту / укл.: Гончарук-Хомин М.Ю., Крулько Д.В. – Ужгород: 2023 – 56 с.
8. Навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 4-го курсу стоматологічного факультету. Терапевтична стоматологія: Захворювання пародонту / укл.: Балега М.І., Гончарук-Хомин М.Ю. – Ужгород: 2023 – 101 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс [<https://nmuofficial.com/files/kaf88/books/danilevskiy-3.pdf>]
2. Електронний ресурс [<http://surl.li/qfesy>]
3. Електронний ресурс [<http://surl.li/qfetf>]
4. Електронний ресурс [<http://surl.li/hsalk>]